

Olli Tammi

* 24.12.1924 + 22.11.2022

Olli Tammi syntyi 24. joulukuuta vuonna 1924 Helsingissä ja menehtyi 22. marraskuuta 2022 Kauniaisissa, lähes 98 vuoden iässä. Hän toimi Helsingin yliopiston matematiikan professorina vuodet 1970–1992. Tammi oli Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen vuodesta 1973.

Tammen matemaattinen tutkimus liittyi klassiseen suomalaiseen koulukuntaan, kompleksianalyysiin. Hän väitteli vuonna 1952 aiheenaan *On the Minimalization of the Coefficients of Schlicht Functions*. Väitöskirjan ohjaajana toimi Rolf Nevanlinna. Geometrisen funktioteorian piiriin kuuluva alue, erityisesti ns. sileiden funktioiden sarjakehitelmien kertoimien ääriarvotehtävät, pysyi Tammen tutkimuksen pääkohteena koko hänen uransa ajan. Alan tunnetuimman hypoteesin, Bieberbachin konjektuurin, selvitti amerikkalainen de Branges vuonna 1984. Tammen (ja hänen silloisten oppilaidensa) tutkimuksen kohde oli yleisempi ongelma, useamman kertoimen kerroinalueiden määrittäminen yksittäisten kertoimien ääriarvojen sijaan. Tästä aiheesta Tammi julkaisi viimeisimmät työnsä vielä reilusti eläkeiän ylitettyään. Keskeisiä tutkimusmenetelmiä alalla ovat olleet Menahem Schifferin kehittämät variaatiometodit sekä Charles Loewnerin yhtälön teoria. Molem-

mat heistä vaikuttivat Stanfordin yliopistolla, jonne Tammi perheineen teki useamman tutkimusvierailun. Molempien allekirjoittaneiden väitöskirjojen keskeinen työkalu oli juuri Loewnerin yhtälö. Teoreettisten todistusten ohella Olli Tammella oli tapana verifioida ja havainnollistaa tuloksia numeerisesti ja graafisesti – hänellä oli jo 1970-luvulla käytössään ohjelmoitava HP-laskin. Loewnerin yhtälöiden ratkaisujen graafiset tarkastelut olivatkin osaltaan ohjaamassa meitä oppilaitaan siirtymään myöhemmin soveltavan matematiikan ja numeeristen menetelmien tutkimukseen.

Oman alansa ohella Tammea opetuksessa kiinnosti erityisesti deskriptiivinen geometria. Tähän liittyen hän oli kiinnostunut stereovalokuvaamisesta. Hän hankkikin stereokuvaamiseen tarkoitettua kameran, jolla hän otti matkakuvia mustavalkoisina runsain määrin. Hän myös kuvasi ensimmäisenä Sputnik 1 -satelliitin lentoa Suomesta käsin – kuva julkaistiin sanomalehti Maakansassa 17. lokakuuta 1957.

Muistamme Ollin leppoisan ja rauhallisena ohjaajana. Tutkijana hän oli selkeä perusteluissaan ja aina valmis kuuntelemaan muiden ideoita.

Olli Jokinen ja Heikki Haavio

Kuva: Helsingin yliopistomuseo / Kuvallaitos